

MAGYAR VIDÉK.

Előzetési feltételek:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egy száma ára 6 kr.

A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésben van, hová az előzetesek küldendők és a lap szellemi részét illető közlemények ezhírnétek.

SZEPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS TÁRSADALMI KOZLÖNY.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 80 krajczár. — Előfizetőknek kedvezményben részesülnek.

Nyitit tér petitorszonkért 10 krral számítatik.

A nagy és kis birtokosok jelentősége hazánkban.

I.

A nagy és kis birtok-rendszer előnye felletti vita nem új, jöllehet az e téren folyt harcz egyoldalulag lón felfogva s kifejtve; talán nem lesz felesleges ezen kérdést — tárgyilagosan ugyan, de leginkább magyar szempontból — e lapok hasábjain is kifejtetni, hiszen a „Magyar Vidék“ mint ismeretterjesztő lap leginkább van hivatva az e téren uralgó nézetek tisztázásához hozzá szólni, tudván azt, miszerint éppen ezen nagyfontosságú kérdésben néptünk alig foglalt el precíz nézetű álláspontot, sőt éppen a vidéken olyan nézetek vertek gyökeret, mely nézetekkel szemben egy pár őszinte felvilágosító szó csak hasznos és kívánatos fog lenni.

Mi előre is könnyelenek vagyunk kimondani, miszerint idevonatkozólag nézetünk az, hogy Magyarország felvirágzása és hazai műveltségünk terjesztése, egy a multban, mint jövöben a nagy földbirtok rendszere volt és van hivatva termékenyítőleg hatni s ezért mi ezen rendszernek előnyös voltát elismerve, annak előnyeit óhajtuk röviden kifejtetni.

Ugyanis a nagy földbirtok a nemzeti erő fejlesztése és fokozása körüli érdemei általán véve a következők: csekély lélekszámmal bíró vagy forgalmi eszközökben hiányt szenvedő földterületeknél ez képezi az egyetlen eszközt a művelésre, mert ez esetben nagyszabású legeltetési rendszer, tehát állattenyésztés szükséges arra, hogy részint az el nem adható terményeket — ami félreese vidékeken nem ritka eset — hus, gyapju, fagygyu és nyersbőr

alakba átváltoztatni tehát értékesíteni, részint pedig, hogy a talajt trágyázás által a földművelés számára javítani lehessen; a nagybirtok továbbá ha jól kezeltetik, minden körülmények között és minden talajviszony mellett nagyobb jövedelmet ad, mint a kis birtok, — mivel annak rendelkezésére nagy munkaerő állván ez gyorsan összpontosítva ott értékesíthető, hol az éppen szükséges; az egyes termőmagnak igényeit úgy a talaj megválasztása valamint változtatásánál is könnyű ez esetben kielégíteni és végtére a nagy birtok vonzólag hat képzett szakférfi erőre és műveltségére; ilyen egyéniséget minden nehézség nélkül nyervehet, holott igen sok éppen ily erőlyes, művelt és szakképzettséggel bíró egyén szükségeltetnek akkor, hogy ha ezen földterület, apró parcellákra osztra, illetve kisbirtokilag kezelve, aránylag annyit jövedelmezen. És éppen ebből származik azon kétszeres jelentőség, melylyel a nagy birtok a nemzeti jólétre hat; ugyanis mindenek előtt a kezelési költségek egy nagy birtoknál aránylag csekélyebbek, mint a kis birtoknál, mert míg a nagybirtoknál kezelési költségek fejében a nyers jövedelem egyharmada, addig kis birtoknál a jövedelemnek fele, sőt még ennél nagyobb része jön levonásba és így ugyanazon földterületből nagyobb tiszta haszon marad az esetben, ha osztatlanul egy kézen marad, mintha apró egységekre lenne felosztva; és másodsor az egy kézen maradó tiszta jövedelem évi felesleget ad, mely felesleg a nemzet productív pénzerejét tetemesen emelve a művelődés fejlesztését lehetségessé teszi. — És végtére számos oly culturműveket köszönhetünk a nagy földbirtoknak, melyeket a kis

birtok előállítani nem képes, például a fát. Az erdészet mindég kiválólag a nagy földbirtok társa marad, hiszen a „kiserdők“ állapota kellőleg igazolja, miszerint az erdőművelés a kisbirtokkál összeférhetlen. Valamint az ember szeméi csak akkor találunk az erdő felett élvezetet, ha annak területe tekintélyes, éppen úgy egyedül nagysága és terjedelme által válik az erdő jövedelmező ággá. A juhtenyésztés és a gyapju- ipar létezését egyedül a nagy földbirtoknak lehet köszönni, mert nagy nyájak tartása, különösen pedig a fajnevelés igen szükséges az e téren előnyös fizlet tekintetéből, s ez oly mérvű munkaerőt és műveletet kíván, a mi kis birtokon nem fizeti ki magát. A kapás vete-mények és a kereskedelmi növények termelése a nagy földbirtokot azon iparágakkal, melyek nyers anyag dolgában a földművelésre vannak utalva, oly szoros összefüggésbe hozta és a kettő közötti összefüggés oly szilárd, hogy nemzeti iparunk legnagyobb része, névszerint: gyapju, olaj, szesz, liszt, cukor stb. nagy földbirtok nélkül nem is exisztálhatna. És ha mindehhez azon viszonyt tekintjük, mely a bánya ipart a nagybirtokhoz fűzi, és ha óriási befolyását tekintjük, melylyel kereskedelmünkre viseltek, így például kereskedelmünk legfontosabb kiviteli czikkei: buza és gyapju majdnem kizárólag általa állítatnak elő, akkor a nagy földbirtok rendszernek hazánkban levő jelentősége felül némi fogalommal fogunk birni.

A fénylüzés.

— Korszerű elmélkedés. —

Korunk a haladás, a felvilágosodás korának nevezetik — én pedig az emberi neveltségesség az álta-

FÁRCSKA A szív.

Elmefuttatás.

Járás-kelésemm alkalmával O... a világ legnagyobb falujában is megfordultam, hol E. L... Aesculap tanítványától, a fentiről egy kis nem éppen érdektelen fölolvastat hallottam. Módszota ugyan, helyén találom az e lapokban közölténi azon reményben, mikép néhány percét a „Magyar Vidék“ művelt olvasóközönségének, e nyomorteljes időben, kissé vidámmá tenni, sikerülend.

És most lássuk a medv... pardon! a dolgot.

*

Ha megkérdéznék az ember a társadalom különböző rendű és rangú egyéneit, a szív fogalmát mind különfélekép magyaráznák meg; — így midőn a felnőttné leány a kedves mamától megkapja az első engedélyt legelőször bálba mehetni, vagy midőn a jó papa reszkető kézzel kinyitja tárcáját, hogy abból fedezze a bálí tolette költségeit, a leányka mindezeket a szív kifolyásának tekinteli... vagy midőn a szigorú apa nagyobb büntetést mér pajkos gyermekére, nem-e önelégülten dörszöli kezét s teljes önézzettel hivatkozik szívére?...

A szerelmes leányka, midőn meglátja imádtottját és az ártatlanság pirja futja el arcát, a szó elhal ajkán s önkénytelenül kap dobogó keblébe, vajlon nem-e a szív műve ez?! vagy a szerető házaspár, midőn keblére öleli legkedvesebbjét és csókkal árasztja el szerelme tárgyát, szeméből a boldogság tükörződik vissza, szívök hangosabban dobog, ki ne ismerné fel itt is a szív befolyását?! Vagy midőn a fiatal ember elszorult kebelét hebegi el első szerelmi vallomását, nem-e legelsőbb is szívére hivatkozik?! Az uszorás, midőn mint a pók hálójában megfogta áldozatát, vért, nem-e szívére hivatkozik?! A szánalom hangján fejezi ki a részvétet s önelégült mosolyal nyújtja át az öszvegét, melylyel a kétségbeesetten segítni óhajt, hogy azután szívével teljesen megölje és tönkre tegye őt... vagy mikor a majsztram jól ellábszajazza a suszter inast és majszterné asszonyom egy darab tőrös lepénylyel akarja megvigasztalni a kesergő nebulót, nem-e a szív érzelmének kifolyását jelölök föl itt is?... A költő a szívet az érzelmek tárházának, a nap melegének tekinteli, — a prozaikus ember: meleg kályhának, mely fölmelegíti az emberi szervezet hideg épületét.

Tehát amint az elmondottakból látjuk, a szív a társadalomban többfélekép nyilvánul s a szerint többféle magyarázatot is nyer, migem előáll a komoly bonetanár, hideg ábrázattal, szigorú szemek-

kel és kérlelhetlen szigorral mondja el: nem igaz, hazugság, mit ti a szívről beszéltek; a szív egy öklönyi hústömeg, mely a két tüdő közv van ékelve egy zacskóban, hogy könnyen el ne veszítsétek! Villanyos gépezet a szív, mely a testben forgó vért egyrészt magába szívja s másrésztől ismét kilöki, hogy forogjon a testben, hogy a test legáltalvolabbi részeiben is lerakja a magával vitt tápanyagokat s az elhasználtakat visszavigye magával, mondja az élettan tanára, a physiolog.

Igazatok van tudós férfiak, hisz a meggyőződés oly komoly hangján szólóttok, hogy szavaitokban kétketni nem szabad, nem lehet, de egyáltalán szárazon, hogy szavaitokat megérteni alig lehet!...

Halljuk mit mondott volna dr. P.....! Tehát a szív egy hústömeg, melynek két kamrája van, melyek mintájára készültek az ügyvédek s kereskedelmi kamarák, mely utóbbiaknak bár a gyakorlatban nem sok hasznuk van, annál fontosabbak a szivkamrák, mert a fontebbiek nélkül a kereskedők és ügyvédek ugyan igen, de az utóbbiak nélkül az emberi szervezet nem állhatna fenn. Mindegyik szivkamrának van egy-egy előcsarnoka, vagy ha így teszük előszobája, éppen mint a minisztereknek, azon különbséggel mégis, hogy míg ezekbe egy héten egyszer kétszer juthatsz be s akkor is csak előleges bejelentés és a kellő számú és mennyiségű „tiszteltetlédj“ ügyes kézbesítése mellett, addig a

lános boldulás korának mondanám, — ha magam is nem volnék e kor gyermeke.

Vessünk egy pillantást a civilizált világ akármelyik nemzetére, s mindenütt látjuk a nevelésesség meg nem emeri gyengeségek törképeit; mindenütt áll trónon a „Hanswurst” s a „Bolond Miska” furcsa alakja. Irók, lapok, népevelők, államférvek hiába fáradoznak, hiába küzdenek a nagy árvíznek tovább hullámzó s folytán növekedő s előbb-utóbb bukást, romlást, vagy épen elsüllyedést okozó emberi gyengeség, a fénytűzés ellen — de mondom hiába! Az ember nem ezen tekintetben hasonló azon gyermekhez, ki a csillógó késsel játszó, azt mindaddig nem adja oda, mig-nem annak éle arról győzi meg őt, hogy az éles késsel, habár csillógó és szép nem tanácsos játszani. Az ember tanácsot csak adni, de ritka esetben elfogadni kész. Az ember tanács után nem akar okólni, hanem csak tapasztalás után, — nem is mások tapasztalása, hanem a magáé után — mert hiszen elég alkalma volna egy hónap alatt is azon meggyőződéshez jutni, miszerint azon hiba, melyben maga is sinlődik, számtalanokat a szerencsétlenség ösvényére utasítá, számtalanokat az erkölcsi süllyedés sötét sírja felé hurcolt, számtalanoknak a legdrágább kincsét, az életét élvezhetelmé teszi. Mondom, az ember nem akar tanácsokat elfogadni s azok szerint cselekedni; nem akar a másokon tapasztalt balesetekből okólni — ő csak akkor, ha maga is odajutott, hová előtte százezeren s utána még többen jutottak és jutni fognak.

A fénytűzés, a mint az ma uralkodik, a rangkülönbség, ugy szintén a vagyon aránytalanságának közvetlen szülője.

A hol, mint a leg több van népnél, kevés különbség van a fejedelem és alattvaló, a hadvezér és a közember, a parancsoló és az engedelmekedő között; hol az uralkodó és a nép között nem áll a hivatalnokok végtelen serege; hol a hadvezér és a közember között nem emelkedik a tiszték magas lépdje, — ott fénytűzésről alig lehet szó. Hol a birtokviszonyok nem oly aránytalanok mint a civilizált népeké; hol az egyik embernek legfeljebb néhány házi állattal többje van a máséknál — ott fénytűzésről szintén aligha lehet szó.

A fénytűzés akkor kezdődött, mikor egyes emberek nagy vagyonok birtokába jutottak; mikor az államhadjó kormányzására a hivatalnokok hosszú sora keletkezett s a legfőbb cizmekkel felruházott. Nem lehet tehát azt állítani, hogy a fénytűzés a XIX. század születtje; mert hiszen az előbbi századokban is voltak már gazdag emberek, hivatalnokok és tiszték. — Ez ellentmondásnak látszik előbbi állításomra, s még sem az. A fénytűzés igen is már az előbbi századokban is uralkodott, csak hogy nem azon osztánál, a molynál most fízi vezedelmes léteket. A fénytűzés a társaság azon osztályánál uralkodott, mely általa szerénynyé s legfeljebb szegénynyé lett. A történelem feljegyezte nekünk Lucullus nevét; feljegyezte Caesart, ki 22,000 asztalnál vendégelte meg a római népet; feljegyezte Nero császárt, ki Rómát felégette, ujjonnan felépítette s magának arany palotát állíttatott. Azt is tudjuk, hogy a mult századokban a francia és német nemességnek oly fénytűzés uralkodott, mely szükségessé tette oly törvény hozatalát, mely a nők ruháinak kelméjét és hosszát szorosan megállapította. S habár a fénytűzés ezen példái a felsőbb körökben fordultak elő, — még sem maradtak következmény nélkül. Sokan elszegényedtek s kezeik munkájával tanulták az élet szükségessé feltételeit szerzeni, ez azonban korántsem mondható szerencsétlenségnek,

sőt én inkább szerencsének mondanám. De voltak azért oly következményei is az egyesek fénytűzésének, melyek nemcsak magokra a fénytűzőkre, hanem egész nemzetekre is káros hatásuk voltak. Vessünk ismét egy pillantást a történelemben olvasuk XIV. XV. és XVI. Lajos francia királyok s Mária Antonia XVI-ik Lajos nejeének élete történetét. XIV. Lajosnál kezdődik a pazarló fénytűzés, az ország eladósodás. XV. Lajos, ki félszázadon át elvetemedett nőkel szívtá a szerencsétlen ország életerejét — az államot bukó félbe hozta. — Jó szándékokkal lépett XVI. Lajos az elődei által veszedelmessé lett trónra, s elég gyenge volt nejeének, Mária Antonianak a Franciaországban már szokásáá vált fénytűzés s gondatlan pazarlás megengedni, s a mit az elődök vétettek vala, azért az utódoknak kellett bünhődniök. A franciá fordalomról rómit magzatján, a Guillotinen vértett el hóhér kéz alatt a király és szerencsétlen neje, s íket ezen meg ezen követték az erőszakos halál dicseleten sírjába. — Sok ily példát hozhatnánk fel a történelemből, de ezáltal talán nagyon is eltérnék a felvett tárgyaktól. (Vége kiv.)

A nagy világból.

Politikai heti szemle.

Ausztria-Magyarország.

Az új-éveháza federalisticus törekvések és aspiratíók vérmes remények kötének. A reichsrath urai ezidőszent a cseh pártvezérek, kikkel a legközelebbi alkalommal némely miniszteri tárcza valószínűleg be lesz töltve. A prágai hírvessz egyetem bírhocitája, s a cseh nyelvnek az állam és iskola-terén a nemettel leendő egyenjogúsítása nem valami nagy vívmány lesz a tudomány néve.

A magyar országgyűlés legközelebbi teendői közé az igazság- és pénzügyi terén eszközöndő reformok vannak főlvéve. A politikai pártok szenvedélyessége a delegatíók ülésében némileg lelohad. Talán szélesed ez, a legközelebb kitörő zivatartól.

Franciaországban

az új-év csakugyan meglezotta az új miniszteriumot. Waddington visszaléptett a berlini és bécsi kormány zokan veszik Grévynek és Gambettának, kinek még abbeli nyilatkozata, miszerint háborút csak egy új császár indíthat, sem hatott nyugtalanog német kormánykörökben. A új miniszterelnök Freycinet Gambetta kibelbarátja és tisztavérű republicánus.

Angolországban

A Beaconsfield kormányának kapóra jönnek az afgánok ellen kivívott győzelmek hírei. A liberális párt, s ennek élen Gladstone már halotti énekeket zengett a conservatív kormány felett, melynek bukását, az Ázsiában állítolag szenvedett vereséggel szemben, biztosnak hitték.

Törökországban

Az izlam vakbuzgósnak egy musulman biblia fordító menthenlél áldozta lesz, ha Layard angol követ erősen föl nem lép. Látszik, hogy a keletet a nyugottól — századok választják el. De azért

Oroszországban

mégis csak pártfogójaként tolja fel magát a korán túrelmetlenségének az ó-szövetség lélek nemesítő befolyása ellenében, még pedig görög nem egyenlő — politikából. Kinek nem jutnak eszébe ez utóbbi eseményenl szemben Goethe szavai:

Ein garstig Lied! Pfu! Ein politisches Lied
Ein leidig Lied! Dank Gott mit jedem Morgen
Dass Ihr nicht braucht fürs römische Reich zu sorgen!

FELHÍVÁS

az országos nőipar-egylet érdekében.

Magyarország lelkes fiait és hölgyeit!

Azon állam, melynek nincs kifejtett ipara s nem is törekszik azt létesíteni: nem számíthatatik Európa azon államai közé, melyek önmagukban bírák a jóvá garantált.

Az ipar kifejtészése nem egyedül államkormányi feladat; e téren a kezdeményezés s a továbbfejlesztés iránti érdeklődés fenntartása főleg társadalmi terhelő kötelezettség. Azon társadalom, melynek kívülről jövő erőre van szüksége, hogy mozgalmat mutasson, hasonló a gyermekekhez, ki dajkája nélkül önmagával is tehetetlen semmi.

Hazánkban az utóbbi időben fölismertett a mondottak igazsága s a társadalom megkezdve a mozgalmat az iparfejlesztés terén, nehány év alatt oly haladást képes fölmutatni, mely alapos reményt nyújt arra, miszerint Magyarország bizonyos idő múltával ipar tekintetében sem lesz Európa nemzeteszládái között a legutolsó helyen. ha a kezdet érellyezh méltó kitarátsággal halad a kifizető cél felé.

Az iparfejlesztés nagy horderejű mozgalma folyamatosan van; hanem sajátságos tölceménynek tartjuk, hogy a mozgalom vezetői leginkább csak azon iparágak fejlesztésén foglalkoznak, melyek férfierőt, férfi kezet, férfi ellátást igényelnek.

Nem akarjuk tagadni, hogy nemzetgazdasági tekintetből ez a legjelentékenyebb; de midőn ezt megengedjük, figyelmeztetünk kell egyszerűsre az iparos mozgalom zászlóvivőit és barátait, hogy ne felejtkezzenek meg az általános mozgalom közepette azon iparágokról sem, melyek női izlást, női tapintatot, női ellátást tesznek szükségessé. Ne felejtkezzenek meg arról, hogy a társadalom egyik felét, — talán a munkaerőre a férfiaknál alantabb fokon álló, de a társadalom jövőjére mindenesetre óriási befolyással bíró felét — nők képezik.

Az ipar általánban, mint ipar fontos nemzetgazdasági tényező; e tekintetből véve a dolgot az iparágak között alig van különbség; mert tény ugyan, hogy az egyes iparág — tekintettel a helyi viszonyok, a nemzet jellemé és szokásaira, — jövedelmezőbb, könnyebben fölvirágozható lehet, mint a másik; — de az általános ipar csak az egyes iparágak egyenletes cultiválása által fejlődhetik ki igazán.

Vannak azonban más tekintetek, melyek bizonyos iparágaknak nagyobb gondozását, szeretetteljesebb ápolását teszik szükségessé.

Ilyen tekintetek a társadalmi tisztesség; az emberbaráti szeretet; a családi érökles.

A nő ugy a társadalmi, mint a családi élet kövcsze. Amely társadalomban nincs biztosítva az, hogy saját szorgalma után tisztességes uton, esetleg a szülei és férji támogatás nélkül is megélhessen; hol a nő rajta kívül álló egyének szorgalmának gyümölcseire van utvalta, ott a társadalom ezen fele el van veszve. Ott a nő a társadalommal szemben csak tétlen bűmlő, nem productív elem; a családban pedig gyámoltalan, mások kegyétől függő lény, mely vagy zérussá válik, mely sokszoroz, de nem számít; vagy elvetemlül.

Ha azon vagytok, hogy kenyérkeresethez segítsétek az egyik ezert, mely a társadalomban az erősebb fél; — nem volna-e észszerű s az emberbaráti kötelességnek megfelelő a másik ezert — mely a gyöngyöbél fél — szintűn kenyérkeresethez segíteni? Ha önállótlan akarjátok tenni támogatásaitok által az erősebb felét; mért nem támogatjátok még inkább a gyöngyöbél, hogy az is önállóvá váljék?

szív előszóbjára mindig nyitva áll s minden perczben belehat lépni mindenemü előleges bejelentés nélkül.

Van tehát két szivkamra, egy jobb, egy bal; van továbbá két pitvar, egy jobb, egy bal; s ezen épületek összeréve képezik a budapesti központi pályaudvart, illetőleg a szivét, azon különbséggel mégis, hogy itt még az állomás főnök azaz a fő-főigazgató is csak kis kamrában lakik, amiből ismét önként következik, hogy itt a fénytűzésre semmit sem adnak. — Ebből a központi indóházból ágaznak azután szét a sokféle erek illetőleg vasutak, úgy az első mint a másodrendű vasutak sőt még a tervbe vett jeruzslemi is, mely hivatala lesz Istóczy úr óhajának eleget tenni, tudniillik a zsidókat Kanaánba szállítani bizonyosan árendeménnyel!

Szükségesnek tartom azonban megjegyezni, hogy az emberi szervezet vaspályán, családi vasutak” például Dombóvár, Zákány, Bátaszék — — — stb. nincsenek, sem egyik a másik rovására állami subventiót nem huz; itt minden vaspálya az összes szervenl fontartásázt célzó helyes elvből indul ki, a privát érdekek kizárásával!

A vasuti igazgatótanács bár itt is megvan, de hivatalát tiszteletből túli be és sem perczentekre

sem drágasági pótlékra, sem semmiféle magas napi- és tiszteletdíjakra nem aspirál.

A menetrendet illetőleg meg kell jegyezmem, hogy az nincs időszaki változásoknak alávetve, tehát nincs téli vagy nyári menetrend, hanem azért a menet fonakadása itt is megtörténik, amely körül- mégis mint a magyar nyugati vasutnál, rendesen plakátok által tudatik a nagy közönséggel. — Az első menetrend, amennyiben a hagyományokból kikutatható volt, még Ádám apánkkal megelőzőleg készítettett, s mind e mai napig egy terv van használatban s e terv a következő:

Az első tehervonat, mert személynovatok nincsenek, de azért mégis sebesebben halad mint a reggeli és esti vonat a magyar nyugati pályán, — tehát mint mondom az első tehervonat megrakodva mindennemü élelmi cizkkel, kiindul a bal szivkamrából és megy egyenest az alföldnek, miből látszik, hogy már Ádám apánk nagy előszeretettel viseltetett az alföld iránt, és sebes vágatva halad a vonat a szervezett legkisebb részei felé, lerakva mindenttt a netalán ez idő alatt hiányt szenvedett élelmi cizkkel, s a hasznavehetetlen anyagokat fölpackolja a waggonokba és az ország határáról illetőleg a szervezett végpontjairól visszafordulva az ócska anyagokkal megrakott vonatot szállítja vissza

a központi vaspálya azaz a sziv jobb pitvarába, honnét amazok a közüti vaspályán átszállítatnak a jobb kamrába, melynek már előre befűtött és készen álló gépezete átszállítja az ócska anyagokkal telt vonatot a felsővidéki tisztító műhelybe — a tüdőbbe, — hol azok ismét a legrovidebb utakon elágazva, a lélokezés által, a tüdőbbe jutott levegő felelye által megtisztulnak, elvesztik előbbi piszkos lenete, vagy ha úgy teszük kék szintnek, ismét szép piros színt vesznek föl, s így megtisztulva a legközelebbi vonattal átszállítatnak a bal pitvarba, honnét a bal kamrába történő rövid átszállítási időt leszámítva ismét a bal kamra vonattal átszállítatnak az alföldre.

Az általán jelzett vasuti hálózat mint mindenki sejtette a testben elágazó véredényeket jelképezi, a vonatok pedig az azokban keringő vért melyt eszerint kétféle u. i. piros, mely a szivből jön és halad a test végpontjai felé; továbbá fejté, mely az elhasznált anyagokat viszi vissza a szivhez és ismét a tüdőbbe. Az előbbit szállítják az úterek, melyeket lüktetésükről fölismerehetünk, — utóbbit szállítják a visszerek, melyeket a bór alatt kékelő ereken észlelhetünk.

Engel Mór.

delj magadhoz hasonló chinésértől „feketén festő” vidéki levelet, hídd el lesz eredménye. A felületesség leleménynek fog tartani, de a józan ész esakis új-évi hepeziakodásáért fog megítélni.

Ürmös morál: Ha az ifjúságot a rossz példától távol akarod tartani és jónak látod azt káros behatásoktól megóvni, menj, siess, a Veszprém melletti jutasi erdőbe, önts majálisokra a garatra, hőmpölgőj a földön, így „az ifjúság javulására” magadét megtetted.

Legkönnyebben teheted magadat híressé, ha követválasztáskor korteskedel az első párt mellett, felállsz egy második jelöltet, belengratsz egy harmadikat és egyre sem addó szavazatodat. Az igaz, hogy így csak politikai (???) járnak el, de te elérted célodat, mert nevedet sokan emlegetik. Hogy mily predikatumok kísérteben? Az mellékes dolog, csak szemed közé ne vágják.

Légy oly mocskos, hogy ne fogjon rajtad több piszok. Légy-csuszó-mászó, mint a kigyó. Hízolgó, mint a macska. Alattomos, ravasz, mint a róka. Sok színű, mint a Chamälen. Szentelen, mint a légy és tolakodó mint a poloska, mert ezen állatok, ezen tulajdonaikkal könnyebben beosonhatnak oda hova nekik tetszik, mint az oroszlan, nyílt, bátor és büszke fellépésével.

Arsenicum.

Gabona-árak.

PÁPA:

100 kgr. vagyis métermázsánként.

Buza: jó 13 frt. 60 kr., közép 13 frt. —, alsó 12 frt. 20 kr.
Rozs: jó 9 frt. 80 kr., közép 8 frt. 60 kr., alsó 8 frt. 20 kr.
Arpa: j. 9 frt., k. 8 frt. és a. 7 frt. 50 kr.
Zab: j. 7 frt., k. 6 frt. 40 kr. és a. 5 frt. 20 kr.
Tengeri j. 6 frt. 20 kr., k. 5 frt. 60 a. kr. i. és 5 frt. 20 kr.
Burgonya: 1 frt. 40 kr.
Széna: 3 frt. 40—3.
Zsup: 2 frt. 60—3 frt.
Pápa, 1880. január 2.

WOITA JÓZSEF, polgármester.

Szerkesztői levelezés.

„Bécsi magyar olvasókör.” Hazafiai kötelességünknek tartjuk.

Országos nőjárn-egylet Budapest. A közügy érdekében beküldött közleményeket mindig szívesen vesszük. Az iskola szabadságra nevel. Köszönjük. Legközelebb. „Egy nőnek.” Ön nagyon téved ha azt hiszi, hogy a „Veres keresztgyelet” egyes felekezettel szemben egyoldalúan fog eljárni. Ezen nővós ezüld egylet jótékonyág gyakorlására alakult és valláskülönbséget e tekintetben nem ismer.

Felölös szerkesztő: **CSOBÁNCZY T.**
Laptulajdonos: **NOBEL ARMIN.**

Nyilt-tér.⁴)

Tekintetes szerkesztőség!

A „Magyar Vidék” 24. számában t. szerkesztő ur sajnálatát fejezi ki afellett, hogy a Herrmann urra vonatkozó közlemény közzétételével újdondásuk félrevezettetett.

Korántsem!

Noha a kérdéses közlemény nem tőlem vette eredetét, e lapok kiadóhivatalában deponált hiteles bizonyítvány alapján közleményemet fenntartom. Minden érzékeny ember kötelessége ily dolgot nyilvánosságra hozni. Nem ezölm mint H. urnak személyeskedni, mert mi nyarádiak ellenfelünket csak szép szörmentén szoktak borotválni.

Maradok a t. szerkesztőség alázatos szolgálja.

FISCHER J.

Eisler Ilka asszonyságnak helyben.

Addig míg a személyem ellen használt kifejezéseket és rágalmakat be nem bizonyítja, kénytelen vagyok önt, szemtelennek és hazugságnak nyilvánítani.

Pápa, 1880. január 3-án.

STERN SALAMON.

T. cz.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy 1880. január hó 3-ától kezdve a Kelecz-féle házban (fapiaczon)

uj tánczkurzust

nyitottam.

Délután 5—6-ig zárt óra, 8—9-ig felöltök számára, ez utóbbi szombat és vasárnapon napokon 8—11-ig tart. Tisztelettel

Reiner Illés
tánczművész.

LÖWY BETTI
HOFFMANN SÁNDOR
JEGYESEK

Pápa.

Nagy-Kanizsa.

*) Ezen rovat alatt közölték-kért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETME NYEK.

Főnyeremény
esetl.
450,000 márka

Szerencse-
hirdetés.

A nyereményeket az állam biztosítja.
Első húzás:
jan. 15. és 16-án.

Meghívás Hamburg állam által biztosított

nagy sorsjátékban
résztve, melyben több mint

9 millió 700,000 márka
biztosan kisoroltatik.

Ez előnyös sorsjáték-nyeremény — melyek tetszerint csak 94,000 sorsjegyből állanak — a következők:

A legnagyobb nyeremény esetl. 450,000 m.,
t o v á b b á

jutal.	300,000 m.	6 nyer.	4000 m.
1 nyer.	150,000 m.	107	3000 m.
1	100,000 m.	313	2000 m.
1	75,000 m.	623	1000 m.
2	50,000 m.	848	500 m.
1	40,000 m.	1300	300 m.
6	30,000 m.	85	240 m.
1	25,000 m.	75	200 m.
2	20,000 m.	30800	142 m.
12	15,000 m.	50	130 m.
1	12,000 m.	2900	122 m.
22	10,000 m.	25	100 m.
2	8,000 m.	4900	95 és 80
4	6,000 m.	3800	66 és 38
62	5,000 m.		

Az egész művelet 6 osztályból áll, s néhány hó alatt biztosan elintéztetik.

Az első húzás határideje

f. é. január 15. és 16-ára

hivatalosan van megállapítva.

A sorsjegyek ára:

Egy eredeti sorsjegy ára csak 9 ft. 40 kr.
Fél " " " " 4 ft. 70 kr.
Nogyd " " " " 2 ft. 35 kr.

Ezen — az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem elfittott igérvények) az összeg bérmentes beküldése vagy posta-előleg útján általam a világ bármely részébe küldetnek.

Minden résztvevő kap tőlem még az eredeti sorsjegyen kívül az állam-czímre ellátott eredeti tervezet ingyen és a megtörtént húzás után azonnal az eredeti nyeremény-lajstromot felszólítás nélkül megküldöm.

A nyeremények elküldése és kifizetése az illetőknek egyenesen általam, pontosan és titoktartás mellett eszközöltetik. Megrendelések legcélszerűbben postautalványon eszközölhetők. Megbízások a külsőben levő húzás miatt

Id. Hekscher Sámuel

bank- és váltóüzletéhez Hamburgban intézendők.

Könyvnyomda.

NOBEL ARMIN

Könyvkötészet.

ajánlja

a legújabb anyagokkal gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT

hol

minden néven nevezendő nyomdai munkák a legnagyobb gond-
dal, esínnal és hiba nélkül leggyorsabban és legmérsékeltőbb áron
állittatnak ki.

Intézetem ennélfogva minden hasonnemű vállalattal bátran versenyezhet.

Könyvkereskedés.

Brochurák, röpiratok, lapok, gyászlapok, el- látatok hivatalok és
közjegyzői és ügyvédi jegyzői kártyák, fal-
nyomatványok, szám- ragaszok, árjegyzékek,
lák, levélfejek, bori- bál meghívók, kör-
técok, névjegyek, ét- levelek, rovatolt táb-
Bármiféle itt meg nem nevezett nyomtatvány minta szerint, azonnal elkészítettik.

Papir- és íróeszközök.